

ოთხშაბათი, 30 მარტი 1894

ბავთი ღირს:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	—	6
11	9	50	5	—	5
10	8	75	4	—	4
9	8	—	3	—	3
8	7	25	2	—	2
7	6	50	1	—	1

ცალკე ნომერი ერთი შაური.

ივერია

რედაქცია:

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

ტელეფონი.

ბავთის დასაბარებლად:

და განცხადებითა დასაბარებლად: ყველა მიზნით რედაქციის და წერა-ბეჭდვის განყოფილებაში, სხვაგვარად განცხადებითა დასაბარებლად, მისი ქუჩის კარავალი.

ფასი განცხადების:

ჩვეულებრივი სტრიქონი 8 კაპიტო.

„ივერია“

გამოცემის 1894 წელს

იხილეთ პროგრამა, რომელიც წინააღმდეგობას უწევს

გამოცემის დასაბარებელი შეიძლება შექმნიდეს ადრესით:

ტელეფონი,

„ივერია“ რედაქციაში

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

და „ქართული“ შიშის წინა-კითხვის გამავრცელებლის განცხადების, სახელის ქუჩა, ბაქის ქარვასლა.

საფოსტო ადრესი:

Тифлисъ. Редакция „ИВЕРІА“.

მოკაზის

რედაქციის განცხადება

რადგან თურნალი ემოციისა I ნომერი სულ დაუბრუნდა ხელის მომწვერლებს, რედაქცია ხელ შეუდგება მხედრებს ამ ნომერის და ახალ ხელის მომწვერთ პირველი წიგნი აპრილის 25-ე რიცხვებში გაეცხადება.

(6-5)

დაიბეჭდა და ისიცლება

წერა-ბეჭდვის საზოგადოების და ამხანაგობის მალახიხებში ახალი წიგნი

ივერია და შვედეთი

ნახალაბი — ში — სი

ფასი ერთი აბაზი

(1-1086-1)

ველეტონი

მოკლამა და დასახვამა

(თარგმანი)

I

სწორედ რომ კარგი დრო იყო... ის პირობების შრომითი და ბრძოლით სესე დრო იყო, როდესაც ლითონის საზრდისთვის გავეციეთვე ასწავლა და დადიოდა ორ-სამ ევრისის მიძიდულ ღირებო სტუდენტა... ჯერ და შრომა ბევრი უნდებოდა ყველას კაცს, მაგრამ სამაგიეროდ რამდენი ტკბილი დროს გატარებდნენ მოსდევდა ამ ჯგუფს. ცხლად-კარგად პავლეს ბედმა გაუღია, ყოველ მხარე დაეცაყოფილა, მინც ხშირად საიმოვნებით მოიგონებს ხოლმე წარსულს დღევანდელს.

პავლესთან კარგი შეძლება გაჰყარა და გარდაცვალება მაშინ, როცა შეიღებოდა თხუთმეტის წლის იყო. ამ დღემ დაიწყო პავლეს ტრეკი და ეგრძე გავეციეთ მისთვის მისი მთელი იმედოვნა. ახალგაზრდა პავლემ, გნაზო რომ გათავა, სატყეო ინსტრუმენტში შედგა. ამ გვარად იმის მძაფრი იმედოვნა გამოგრეკა. ინსტრუმენტის გათავა და შესაფერჯავიანი ალგის ემოციის ასევე მოიქცა იმისი ამხანაგები; ასევე იბეჭდა და ექვეყნებდა მრავალი ამხელხანი. ასე გამოარკვეა

ტელიონის, 30 მარტი

იმერეთის თავად-აზნაურობის მუმიდგომლობამ მინისტრის წინაშე იმის შესახებ, რომ აწინადადი წესდება ქეთათის საავადმომელო ბანკის შექცეული იქნას და კენჭის უფლება საზოგადოებრივად მიენიჭოს მხოლოდ იმით. ვისაც ბანკის წევრი არ იყავი თავის წარმომადგენელად, — დიდი და გასწარებული ბასი გამოიწვიოს, როგორც საზოგადოებაში, ვგრეუფი შეუქცელობაში.

საკულისმბო იყო, რომ ჩვენის ცხოვრების მოვლინებითა ადმინისტრაციის განმსჯელებოდნენ სიბეროების გამოკვლევის სურვილით ამ მართლად და რთულსა და

პავლემ თავისი მომავალი და გადასწვებდა კიდევ, შეურყეველად გაჰყავდა ამ გზასა, მაგრამ...

ყოველდღე მოულოდნელი ამბავი მოხდა... პავლე აუარებელ სიმდიდრის მემკვიდრე გახდა. ორი ჯან-ღონით სასეს ახალგაზრდა ბიძაშვილი უშვილოდ, უნათესოდ, წყალობილად წყალობილად დამრჩევი იყო. პავლე თავის ბიძაშვილებს ვერ ეწყობოდა და სწორედ ამიტომ იმითი უბედურება სწავლიდა არ უღარდნია. დიდი მემკვიდრეობა პავლემ მიიღო, როგორც მართებული და კანონიერი ჯილდო, იმ ტრეკვა-ვაიბისთვის, რომელიც ყმაწვილობაში გამოიხატა. დღეს პავლე უკვე გაემგზავრა მამულ-დედულის ჩასაბრუნლად.

II

ვაგონის პირველ კლასის ხავერდ-ვადაკრულ ბალიშებზე დიხანს გორაობდა პავლე, აფრინებოდა წარსული და მომავლის ფიქრებს ეძღვროდა, მიავრნა და დღევანდელი გამოთხოვების საუბრე, პავლემ თვითონ გაუმართა ამხანაგებს ეს საუბრე; ამხანაგებს სრულიად არა შურად იმისი უკეთეს ბედნიერება, მხოლოდ უკვირდით, რომ სასწავლებელს თავი დაწვებდა.

— განა სიმდიდრემ უნდა დაუშვლოს სწავლის დასაბრუნება? სულ ხომ ერთი წელიწადი-და აკლია სწორედ რომ მოუფიქრებლობა ამოღო შრომის დაუარგებ ერთის წლის გუნდისათვის, ამომხდენ ამხანაგები... პავ-

სადღო საგანში და სრულის პატრივის ცემით მოუჭურბობადნენ თითოეული აზრის მოძიარე. ამ გვარს წესდა და რიგს მოითხოვდა უწინადადნი მოვალეობა მწერლობისა, ლიტერატურული მართებულობა და პატრივის ცემა თითოეული ადამიანის აზრისა. ამის მატრად, აქია აზრის აზრი ჩემს აზრს არ ეთანხმება, ვდევნით სხვის აზრს, ვითარცა განგებ სამტროდ მოვლენილს და ვეცრივთ: ამ კაცს ჩვენი დადუვა უნდა და თავს ვუშველიათო.

განსწვებულმა კატეგორიკად გვრეკოდა: ბუკუსა და ნადარას მეორის მოსვლისას სცემდა, როცა ვინმე გახედვდა თავის აზრის თავისუფლად თქმას.

ამ ნაირად დედს ჩვენშიაც უფლებადგულია და თითქმის ჩვეულებად გადაქცეული იგი საძმასავი საქციელი, რომელსაც შეუჭრებლობას სხვის აზრისას ეძახიან და რომელიც ჰობაჰგას და ჰუბო თავს აზრთა თავისუფლად გაჩენას და მოვლენას.

რამდენად სასახელობა ეს შეუჭრებლობა ცალკე კაცისათვის, იმ კველამ იცის და ერთი სახლად სასამრცხვინა იმ გაკეთათვის, რომელიც ლიტერატურისას სასარუნ-ზედ გადრეულობენ შუბოჭონ და შეხუთონ აზრთა თავისუფლად მოძიარება და წარმოთქმა.

ლემ ამხელ უბასუხა ამხანაგებს, რომ უკვე გამოკვეული გზა მაქსია.

— რასაკვირველია, სწავლის თავს არ დაეჩვენებ! ზოგნული დავისევენბ, შემოღობაზე სასწავლო-გარეულ წავალ და ჯეროვანის მეცადინეობით შევუდგები სწავლას. ცოდნის რაიმე სანსახურისათვის-კი არ შევიძინ, არა, დღეს საბედნიეროდ, შემძინე ცოდნა. პრაქტიკული გამოვიყენო! მამული, სასულ-კარი მაქვს და შემიღობიან სასურარი შრომა-ცოდნა იმის გაუკეთესება-მადიერებას მოვამბარო.

სოფელში მოსვლის მეორე დღეს პავლესთან მოვიდა სოფლის მამასხლისი თავის ქალით თინათი. რადგან თინა წინად ბატონებთანაც იკახის მომეღვრეოდ იყო, ამიტომ მამა ახალ ბატონთანაც მოვიყენე, შემდეგ იმანაც დაიქიროს მოახლეთაო. პავლე პირველში დავიყენებ. თინა მოეწონა, მაგრამ იკახის მომეღვრეოდ როგორღაც ახალგაზრდა ეტყვნ... მკითხე ფიქრის შემდეგ პავლემ თინა დაიქირა და იკახი ჩააბარა.

თინა მტყაღ ლამაზი იყო, ყოველთვის სულად იცვებდა და ხელებზედაც-კი ეტყობოდა, რომ მხოლოდ განკარგულებისა და თადარიგის მიძემა იყო. ამ შემთხვევაში ხომ ჯეროვანი ცოდნა გამოიჩინა თინამ.

პავლე შეხვდა თინას თანდათან და ბატონ-მასხური ყოველ საქმეში თანამოხრნი გახდნენ. ერთხელ პავ-

მისი მაგიერად, რომ თვითონ აზრი, მიი აგ-კარგინაობა, მისი არსებითი დირსება ასწონონ-დასწონონ, გაბრჩიონ, გამოაზრკიან, ჩვენებური ვაგებლობა იმას გვამბობენ იცახონ: ამა-და-ამ აზრის მოქმედი თქვენი მტერია, თქვენი დადუვა უნდა, მოადალატვა, მუხანათია და სხვანი და სხვანი.

ასეთი საქციელი ქურის წვრილ-ფურიაბას თუ შეეფერება და არა იმას, ვისაც კალამი ხელთ უჭირავს და ქვეყნის გზის ჩვენებას და გზაზე დაუქნებას ჩემულობს და კისრულობს.

პატრიონება, სხვის აზრის პატრივისცემა, ადამიანური ქდა საღვთო-სურთა მართებულობაც მითივს აზრს აზრი შესჭიდოს კაცმა და არა ცილი და სხვის კაცულში ხელის ფათური!

განა მწერლის მოვალეობა ის არის, რომ თითამ საგანი მსუკელობის უყურადღებოდ მიავდოს და მიველი თავისი ძალ-ღონე და აქა-იქ ნასესებო განარხულია—დმერთიანი დიდი ხანია დასველებული და გაკვეთილი—ფრანუზი იმის დადავებას მოახდამოს, რომ აზრი განსუჯეადა, გაურჩეველად განდევნილ იქმნას მართო იმით, რომ მის მოქმედს შესწამოს დალატე და მუსანათობა!

დამტკიცებისთვის შირს არ და-გვჭირდება წასვლა. იტყვის ვინ-

ლე და თინა ორდინკის წყლის ნაპირად მიდიოდნენ. თინამ უკვე ტიპილი დაიწყო. პავლე შეკრია და კითხა:

— რა დავებართა? ხომ არავინ გავწყენინა?.. სლუკუთი უბასუხა თინამ.

— არ... ბატონო... მე არა... ვინ მაწყენინა!.. სლუკუთი უბასუხა თინამ. ორის დღის შემდეგ, საღამოთი, ჩანს დროს, თინამ უბოძო პავლეს ტრამპს და მოთხოვრებას უფეთხებდა: თინას ლექსები უფრო მისწონდა. იმის აზრით, მოთხოვრებას სწორედ იმის არის აწერილი, რაც ცხოვრებაშია, ლექსებში-კი არის გამოხატული, რასაც ცხოვრება ვერ გვაძლევს—ლექსით არავინ ლაპარაკობს, დღესქი შეიძლება კიდევ სიმღერათა განქვეათა. პავლემ მოსკოვიად დაი-

მე თავის აზრს, მაგალითებრ, რომ თავად-აზნაურთა სკოლას ეს სახე მივესს, და არა ის, უფრო ბევრს სარგებლობას მოიტენს, მაშინვე პირში ბურთის ჩაუდებენ, — სკოლის დამლა და დადუვა უნდა. აი მეორე მაგალითი: ჩვენს წინ დევს. უკანსკუდილი ნომერი „გავკახისა“ სადაც სწერია შედეგე:

თავად ავადმუვილი იმ გვარზე აზრი დაჰხადებია, როგორც ქუთხისის თავად-აზნაურობას და სურს ვრცელი უფლება მეტეჰეების აქცე შემცირებულ იქნეს, და ეს ხომ შეურაცხველია არის აქაურის სათავად-აზნაურთა ბანკის კრებისა, რომელსაც შეჭვირის, რომ მისგან მეთაურად ამორჩეული კაცი მოამტკიცებდეს პატრივისცემით ეპრობოდნენ ამ კრებულებსა.

აი ამას ჰქვინ საზოგადო საქმიანის გულ-მტკიცებულობა და სოფერული.

კაცი თავის აზრს ამბობს საგნის შესახებ საქვერნოდ, განსასუჯე და გადასწუკუბად, და პასუხად მწერალისგან, რომელიც მოვალეა სიფრთხილითა და პატრივისცემით მოაცივდეს თითოეული პრინციპიალურს აზრს, ეს-მის შემდეგი: „უფრთხილითა, ამომარჩეველია, ეს თქვენი ამორჩეული კაცი შეურაცხებას გავუ-

ბარა ძვირფასი საყურებში, ორი სა-მაჯური, გულის ქინძისათვი და თინას აჩუქა. თინა მიგზარდა პავლეს და უნდადა ხელზედ ეკოცა; პავლემ ხელზე-კი არ აკოცინა და ტურმბო-კი ჩაჰკოცა.

ქალაქის ცხოვრების შეჩვეულ პავლესათვის სოფლად ცხოვრება, მისი სარგებლობა, მოსაწყენი იყო, მით უფრო, რომ მეზობლები არავინ გაციროდა და თავის მსახურ თინათი გაპარტობით ცხოვრებდა. მინც ოც-და-სამის წლის ახალგაზრდა კაცის ასე თავშეკება მართლად რომ გასაკოცარი იყო... ამიტომ ტურმბო ჩაკოცა თინას, ცოტარ იყოს ძრიელ ვაგებობა პავლემ.

ერთხელ ბარათები, წერილები და გახუტები მოუტანეს ფრსტი. ფრანგულად დაწერილმა წერილმა პავლე გააკვირა. წერილს სწავრა და, რომელსაც კარგად-კი არ იცნობდა და სრულიად არ ახსოვდა. ქნი ლიონ ამბრონიანს, პირველი მომღერალი, სწავრა, ამხანაგებისაგან შევეტყე, რომ მემკვიდრეობა მივიღია, ძლიერ სასამოგროდ დამჩრა გვ ამბავი, მორი როგორმე პეტრებურეშია, აქ მზიარულად ვავტარებთ დროებასაო. პავლე საშინლად ამძღვრია ამ წერილმა და წერილი ნავის გოლდისსკენ გაისრულა. კარგად მიხვდა, რომ მომდერად ფრანგ ქალს სულ სხვა აზრი ჰქონდა. წინდა, როცა პავლე და მისი ამხანაგები მივიწყდნენ ხოლმე, ხელის

ნებთ და თქვენს უფლებას ერჩი-
სია.

მშვენიერი და საქები ლიტერა-
ტურული ზნა, მართალი მოგვს-
სენათ! ან ვინც ამ საქებურ ზნეს
კვლე თავდადებით ჩვენში ამკვი-
დრებს, არც ის არის ნაკლებ სა-
ქები!

მევე

ახალი ამბავი

ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ტრე-
ლისის სამუსიკო კრუკი იკეტებო-
და. * რადგან * დავტყუებთ და გაუ-
ჭყობის მიზეზის ის არის, რომ *კრუ-
კი* ვლენს ვეღარ გაუძღვა და
შემოსავლი იმდენი არა აქვს, რომ
თავის გატანა შეეძლოს.

გაზაფხული დადგა, თოვლი
მთებზე დაიწყო დნობა და მტკვარ-
ბაუ იმბატა. ისეთი სისწრაფით მი-
ტულობს ეს მიწარე, რომ სწორედ
საშინი და საფრთხილია შარშანდელ
ლისებური უქედურება არ დატრია-
ლოს. ბორბებმა უკვე შესწყვიტეს
მუშაობა. რაყვად მცხოვრებნი, რომ-
ელნიც უფრო ახლო სცხოვრებენ
წამოიღებულ მდინარესთან, იმარ-
გებინან და სხვა ადგილებში გადადი-
ან. საქარია, რომ ადგილობრივმა
ადმინისტრაციამ გაფარცხებით დღე-
ნოს თვალყური და წამალი რამე
უპოვნოს ამ გარემოებას.

ჩვენმა მეტყველებმა კვლავ და-
იწყეს მიმკვდარებულის, ძლივს მო-
დასოვს ცხენების შებნა ეტრებში.
კარგი იქნებოდა, რომ პირუტყვით
მფარველი საზოგადოება ცოტა ყუ-
რადლებას მიაკცევდეს ამ გარემოებას.

ჩამორთმევსაც არა კადრებობდა,
და ახლა-კი მზად არის პავლეს დაუ-
ახლოვდეს. წერილი გიბრძნობთ გა-
დისრთობა, მაგრამ მინც ამ გარემო-
ებამ არა მცირე გავლენა იქონია.
მთელი დღე უფრო წესიერებით
მშვენიერი სურათი ღირსია, ესმოდ
იმისი სიმღერა, სტკებოდა საკუთარი
ინის მოგონილ ცეცხლს. იმისი ცეცხლ
უფრო მოსწონდა პავლეს. ყველა ეს
უმზავსება წერილობა მოაგონა. თავის-
და შეუმჩვენებლად პავლე გაფარცხებით
ადევნებდა თვალს თინას, თითქო
ცდილობდა შეეშინა რამე იმის მი-
მოხდა-მოძრაობაში ღირსის მსგავსი.
სადილზე ხომ სწორედ ამ აზრით თოვ-
ლიერებდა თინას გულს მკერდს, ხე-
ლოებს, მხარებზე... ვისზემად პავლემ
ჩვეულებრივად შეტოვა დალია, იქნებ
უფრო დამეძინოსო, მაგრამ მოსტყუე-
და: წერილი და ლილი არა შორდებ-
ოდა... პავლე თვალზე და ქვეტილი
გულდამა იწვა. უკვებ სასტუმროად
ფეხის ხა მოესმა. საჩქაროდ წამოი-
სხა ხალითა, ჩიკვდა ფლანკტები და
სანთლით გამოვიდა სასტუმროში...
ის იყო სასტუმროდამ ვიღაც გავო-
და. პავლე იმას წამოვიდა.

რაბომ არა გძინავს?
თინამ ხულები მიიფარა პირზე და
ტრილითა უპასუხა:
— ბაბონო, მეშინიან იქ. ნიკო...
— ვინ ნიკო რას ამბობ?
— განსვენებული ბატონი... ძა-
ლიან ვუყარდი... მას უყარ, რაც
თქვენ კაცია დამეწყვიტო... ის მი-
დის... მთლად თეთრებში შემოსი-

* გაბ. "Рус. Жизнь" იუწყ-
ება, რომ პროექტი კორნახლის სა-
ხელმწიფოდ დასდგვისა, თანხმად
ბ ნ ფონანსთა მიწისტრის სურვილი-
სა, განხილულ იქნება საეკონომიკო და
სამანუფაქტურო დეპარტამენტში.

* გაბ. "Тиф. Лис."-ის სიღნა-
ლიდან დეკემბრში აღუყვებენ, რომ ექ-
ავციების მოხელემ მელოქ-ბელარო-
ვმა თავი მოიკლათ.

* როგორც გაბ. «Новое Вре-
мя» იუწყება, ტურეისის საბაღოსო
სასწავლებელი არსდებია იმერატო-
რის ალექსანდრე მე-III სახელობა-
ზედ სტიპენდია იმ 3,900 მან. სარ-
გებლით, რომელიც სურენის სოფ-
ლის საზოგადოებამ შესწირა.

* 27 მარტს რიბტარის ქუჩაზე საუ-
თარს სახლი ნახინენის მცხოვრებელმა
ნეკლოთხ ჩალიქმმა მოკლა 65 წლის ქ-
რივი გვტყორჩე მაკარანია. დამნაშავე შეი-
პატიეს.

* 26 მარტს პოლიციის მეშველ ნაწილ-
ში პრევიტის ვენცილის სადგომიდან
სტრლის უფროდ 495 მან- მიიპარა ნაპის
მარბის მსხვერპლებმა სახსონ მცობებრძემ;
რომელიც უკვე დაპატიმრებულია.

დაძველები

თუ საყვარული ჩვენსა მეგობარია
საგულუბნების დასახსნავად გვი-
საგულუბნების დასახსნავად გვი-
საგულუბნების დასახსნავად გვი-
საგულუბნების დასახსნავად გვი-

ლარიშვილი

მქედან ერთად მომადიდებურად გუდას-
თქმისაც და სიხალისისაც.

სიყვარული და მუშაობა არ დაფარება.
სარს. ანდა.

ლი... ჩემს ითანში... ხმაც წმინდა
აქვს... მოდის...
პავლეს გაცნობა. მიხვდა, რომ
იმის ბიძაშვილსაც ჰყვარებია თინა;
ჰყვარებია ისე, რომ სიფლიდანაც
კი შერბნა მიიბის. პავლემ თინას პი-
რისიხად ხელები მალად მოაშორა
და გულზედ მიიკრა; თინა ვამტერე-
ბით შესტყუებდა პავლეს. ის-კი უფ-
რო სეცხელა და მაგრა ირავდა გულ-
ზე...
III
ორი კვირა გვიდა. მოსკოვიდამ
გარდაცვალებულ პავლეს ბიძაშვილებს
ის სულგის შესსკობილად წვეუ-
თილი მაიმარლოს მატურები მოუ-
კვან. წირვს მშდევ სახლავები
აუკურთხებინა პავლემ და მატურები
დაადა. ამ დღეს პავლეს საუბრებზედ
მეზობელი მეზობლები ჰყავდა მო-
წყვეული. საუბრის შემდეგ ერთმა ხან-
დამს შესულმა მეზობელემ პავლე ცალ-
კვ გაიხმო და უთხრა:
— იცი, რა ხმები დიდის?
პავლე შეტონა, ეგონა ჩემისა და
თინას დახლოების გამო მტყუვის
რასმყო. მეზობელემ განარქა:
— ამბობენ, ვითომ შენი ბიძაშვი-
ლები ისე შემთხვევით-კი არ დამე-
ჩვენან? არა, უყარსკენლ დარბ
ერთმანეთი ძლიერ შესჯავრებათ და
იცი... ვითომ ნავლემ ერომანეთი...
— ამ დღესაც, საღამოთ, მინდვრი
დამ სახლში რომ მოდიოდა პავლემ,
ბიძაშვილების მატურების მახლობ-
ლად მომუშავე გლეხების ლაპარაკს
მიაკცია ყურადღება ახალგაზდა კაცმა.

დაძველები

ნორბა გაციისა ბრეკეთაფან:
ავი კეთილის მტრია,
ავ-ბრეკეთა იმდენიც ვერ იცენს,
ჯვანა აცეს ქვევის მხსენლია;
დაჭამეს, განკიცხეს უფლი,
ქე დეთისა, საყვარელია.

დაძველები

სამცხეთში არა არს ციხე, ანუ დაბა,
ანუ აგრა, რომელსა შინა არა იდგეს
სადარი ანუ ცველესა, თლილის ქვით
ნაშენი.—ორი ანუ სამი, დლი და
მტორენა.

ვახუშტი

აქარეთ ტანთ საცმელი ისეთივე
ავიბათ, როგორც სხვა ქართველ
მამადინებს, ვიწრო შარავლი; მო-
კლე ჯინიის და ზოგს იტალიური
პალტო. თავზე ყაბახი, ფეხზე
ჩვეს რუსტები და ზოგს ევროპული
ჩაქვები. ევროპულს ტანთ-საცმელს
ესენი არ ურდებინან, ვარდა ქედის;
ამათში კაცმა რომ "ფურაშკა" ან
სხვა რამ ქული დისურებს, სჯულთ
და გადამდარი იქნება და გაგია-
ფურებული. ნახდისა და ბუბრის ქელ-
ხეკი არას ამბობენ, ნაზდის ქედს
ადგილად დაიპყრებოთ; მატურები
კიდულ კახურ ნახდის ქედს. ასეთის
ტანთ-საცმელს ტარება აქეთ ამ 150
წლის წინად შემოიღებოთ, თორემ,
როგორც ამბობენ აქარეთ ღრმა
მოხუცებულები ქრისტიანობის დარს
და მამადინაობის პირველ წლებში
აქარეთელ გვაგაზურად სკობათ. მამან
თავზე ბუბრის ქედები თურმე ეუ-
რათ, ტანზე ჩოხა-ჩურქესები, ზოგს
ცქილ სახელოებიანი კაბა (სპარსულ
ქართული კაბა,) ისეთი წალები ეცვა-

ბიძაშვილები დასახსნავად გვი-
საგულუბნების დასახსნავად გვი-
საგულუბნების დასახსნავად გვი-
საგულუბნების დასახსნავად გვი-

დასაწყისი დიბეჭდა 1893 წ. იფე-
როსს 278 №-ში.

— მართალს გუებუნებო, ეუბნებო-
და ერთი მეორეს.— ყველამ იცის და
სტყვეობსაც სტყვა, რომ უფროსმა
ბატონმა ვიქტორმა უწერისო ბატო-
ნი ნიკოლოზის ნაწილად გადადგო-
ვას; ის კიდევ ნაწილს ნაწილს დასქი-
ნებდა, ნაწილს ვადასუბნებულყოფა
ოკიენინ-კი დილბენენ... მაგრამ ე-
თინა-კი სწორედ ბუნდებოდა... იმით
თინა-კი ქალბატონად და ახალ ბატო-
ნთან-ც ქალბატონობს...

პავლე უნებლოდ დაღონდა...
რამდენსავე დღეს გაგანებულსაგით
დადიოდა. ბიძაშვილების დაღვრე-
თინას ბაღლით, ვიქტორმა პავლე-
ორვეს უყვარდა... ერთმანეთს მე-
ტოქემოდნენ... თინას ნიკო უფრო
მოსწონდა და ი... შეღვი... განა
თითონ თინა არ ამბობს ხოლმე, რომ
ნიკო უფრო კარგი და კეთილი იყო-
და? განა ნიკო ცხელა-კი არ ედებო-
და? პავლე თინას ყოველ ბიძაბო-
ბას, კტყვას, სიტყვა-პასუხს გაფარ-
ცხებით ადევნებდა თვალყურს და
ცდილობდა როგორმე დაეკარა, რომ
დაეფარებოდა თინას და ნიკო-
ლოზის კავშირს... ძველთნამომუშა-
ვე გლეხები დიბარა, სასყდურად
დაპაპრდა, ოდიან მიიპეთ რამე თი-
ნა და ნიკოლოზის შესახებ...
გლეხები შემინდნენ და უარი უთ-
ხრეს პავლეს, არა ვიცით-რა...
— ამ უფრო გეკვიანობამ პავლეს მყუ-
დრობა შეარბო. ექვამ ექამდ ით-
ტაკა, რომ დაე თინას თინას კა-
რბითან იღვა ხოლმე და ყურს უგ-
დებდა, მძინარე თინა ნიკოლოზზედ

თი, რომ წაღების წყურებს წინიდა
ტყვის გძელი წყურები ჰქონდაო.
ქალბატონ ისეთივე ტანისცემლი
ქონიათ, როგორც საქართველოს
სხვა ქალბატონა, გლეხის ქალბატონა
და შაბრის ეჭურათა და დი-
ლის კაცის ცოლებს რიბიშოლები,
ქათიბი და სხვანი; მამადის სარწმუნო-
ნობის მიღების შემდეგ ყველგან სა-
ერთად ჩადრი იქნა მიღებული, რა-
დგან ჩადრ ქვეშ მყოფი დედა-კაცი
უფრო ადვილად დაფარავდა სახე-
სია. ქართული კაბებზედ მოსხმესო
მიიღეს წითელ-ყვითელის ჩითის კა-
ბები, ოსმალურებრ. ლენტეხის მაგიერ
შემოიღეს ფესის ტარება, იმწინად
მამადინაობისა, მაგრამ ეს ყველაფერ
ვერ იქნა მალე მიღებული; ქალბატონ
ძირი იფარეს თურმე. ნამეტურ
აქარეთ ქალბატონმა ჩვენ ქულებს ვერ
დავინებოთ. ზეგნელთ-კი ადვილად
მიიღეს, მაგრამ არა დიდის ხნით;
მალე მისცეს დავიწყებას და ამ 30
წლის წინად სულ მიატრევეს ქალ-
ბა ჩადრ-ქვეშ ფესის ტარება.

აქარელი ძველადგანვე მუშაობა-
სა და ვაჭრობას იყენებდნენ; ე-
ვროპაში ზღვის ნაპირები და ლა-
ხისტინა უფუბად ხელს. აქარელნი
იცენენ ძველად მხენე მუშა-კაცი, მ-
შენელ-მოხვეცილი, სახლების მჭვე-
რები, ეცესისი მამუნიებელი. ვა-
ხუშტო ამბობს, რომ სამცხეთში *არ
მოაპაყეს სოფელი, დაბა, აგარაჟი, რა-
მელს მანა არ აფასეს საყდარი, ანუ
მჭვლასა თლადის ქვათ მამქანა, ორ
ამ სმა, დიდა და მარგაზი*. სამუშა-
ბის სოფლებში თითო საყდარი ი-
მითიად შეხვდება ქვას ისიც დან-
გრულ-დაქუცული. მხატვრობაც ყო-
ფილა ამათში წინად. ჩვენის მატია-
ნის თქმით, შესანიშნავნი ხელოვანი
მხატვრანი ძველად უმეტეს სამცხეთში.

ხომ არის ლაპარაკობო... ამ გამო-
წერველ ცოფში იყო პავლე, რომ
ღირსიანგან მიიღო მეორე წერილი. წე-
რილში ღირსის თვისი დიდი ფილთ-
გაფარული სურათი ჩაეღო და თან
სწრად: *იქნება ჩემი სახე აღარ-
კი გასოვს არა მანა პავლე, ღი-
ლი ჯერ კიდევ მარილიან გოგო-
ნაა*... წერილი ნავის კლასისაქენ
დაცდტურკინა პავლემ, სურათი-კი,
თინას საწვენებლად შეინახა. ღირსი
უბრალო ტანისამოსით იყო გადაღე-
ბული, მხოლოდ თამბი რანდენიმე
ყვავილი ჰქონდა გაცეთებული, მინც
სურათი მეტად მშვენიერი იყო: მწვე-
ლი თვლები, მტირედ გვერდზედ
მიღებული, დიმილი შემოსილი პი-
რისხზე და მარცხენა, თვალთან დიდი
შავი ხალი...

თინას ღირსის სურათი არ მოეშუ-
ნა: *ნეტარ რასა ჰკუპს, მეგრ რა ლა-
ქა აქვს იმ თვალთან, თვალბიძე და
თითონ სახეც უსიკრველიბობას და
მოურღებლობას უტყუიკებენ*... პა-
ვლემ თითქო თინას გამოსჯავრე-
ბოლად მიიღო სურათი სამწერილო მა-
გრადვე დადგა. თინა საშინლად და-
ლონდა, მალელი ტრიადა კრეცე და
ვერ მოესაზრებინა, ასე უკვებ პავ-
ლემ რამ შესცავა? მაგრამ რა იყო-
და თინამ, რომ საყვარელ კაცს, ადა-
მანი-კი არა, თვით სურათი-კი უც-
ელის ხოლმე გულს.
პავლეს თინაზე გული გაფარვი-
და.

ახალი სურვილი და ყინი გაფრე-
და პავლეს; შეუმჩვენებლად ღირსის სუ-

ნი იყენიო. საერო მეტონაობის
ხელობაც ყოფილა ძველად აქეთ
გავრცელებული. იშვიათად შესხვე-
და კაცი ცხელა ძველებურს კარაბა-
ნინებს. სოფელი არ იყო ისეთი,
რომ ერთს ან ორს არ სკონდროდა
ხალხური, შინაური გემობა. ერთი
ძველებურს კარაბანნი, როგორც
გობრიაში იყო მოხსენებული, ღ-
მინად სოფელს საღორეთში.

აქარელი ქალბი ხელოვნების მი-
დავარიც ყოფილან. მიუღ დასახე-
დარი საქართველოს სახელმწიფოთ
სამოსელი სულ აქეთ იკავებოდა.
აქედამვე იგზავნებოდა ადმოსაფელი
საქართველოში ნასოჯ-ნაკრები სა-
ცეცხელის სამკაული: დღიანრები
იქიო მკედისა, აღსავლის კარების
ფარდები, ოლიარები, ხატების ფარ-
დები და მღვდელთ-მთავართა შესამო-
ხლები. ამის ნიშნები დღემდომამ-
დე აქა-იქ დაშთენილი, ნამეტურ იმ
ოჯახში, სადაც ძველად რომელიმე
წვერი ოჯახისა სასულიერო წოდებ-
ისა ყოფილა. ასეთ ოჯახებში დღე-
საც მოკრძალებით ინახვენ ქალები
ძველს საცეცხლის ნივთებს. რო-
გორც ძველად, ისე დღეს აქარელი
ქალები ამზადებენ: ძაფს, შალს, ჩა-
ფარობებს, არწივებს და სხვა-და-სხვა
ქაოვილებს; ტანისამოსს და ყაბა-
ხებშიც ესენი ჰყვარებენ, თოიანთ
ლოურჯას და თეთრს ჩადრებსაც ესე-
ნი ამზადებენ; პირ-ბადებებს ქა-
ოვ კარვად იციან.

აქარე მოხუცებულთა თქმით, ძვე-
ლად აქარაში ქალების მოტარება იყო
არ სკონდნათ, როგორც ეს დღეს
არის. ქალის გულისთვის გადამეტრე-
ბა, სისხლის აღება, მგზობლისაგან შე-
ზობლის მტრობა და გადაწვა ჩვეუ-
ლებით არ ჰქონიათ, თუცა სისხლის
აღება საქართველოს მოგიერთნი მი-
ლინი ძველადგანვე მოსდევდნენ. ქირ-

ახალი სურვილი და ყინი გაფრე-
და პავლეს; შეუმჩვენებლად ღირსის სუ-

რობითი გავრცედა ერთი კვირის. 150 მან. ცილაობის შემდეგ კვირისა 3,150 მან. უყვანიდა. ეს ერთი ზატარა ფრინველის კვირისა ესე დიდ ფასად იმითი ტუბიკული, რომ იგი თურმე ამ ფრინველისა იყო, რომელიც უნა 50 წელია წადა, რაც დავაძინებდ ამოწვდა. ინგლისის გამომცემელმა ზოლოტოვმა პრ. ფისონმა ნიუტონის „ს. Times“-ში კრებული წარმოადგინა ამ კვირისა და მისი შესახებ პირველმა ეს კვირისა ინგლისი კვლავ ირინოლოგის იანკოვსკის დანქნისმე მსეთად უყვანდა ერთი ფრანგ მედიკოსისგან ზელოვსკის 50 წლისა წინადა. მეთექვსმეტი კვირისა ირინოლოგის დანქნისმა ნაპირზედა, სადაც იმ ხანში რამდენიმე ცხელი-და იყო დაწინდებული თურმე „valca“-ს ვაშლის ირინოლოგი. კვირისა სიკვდილი 12-13 სანტიმეტრად. და, მომწინაო ნაწილის ფეისისა და შავ-მისაქვის ფეისი წინწკლები იყვნენ. ერთი ამ ფრინველთაგანა 1844 წელს ზელოვსკის მიერ იყო. იქვე იმისაქვის ამ ფრინველის ძეგლებს ნაშთი და თავისი ქვლის ნაწილები. ბუქსულის ზელოვსკის ბრწინაქვლ-შია ირინოლოგი, მირა-კი თითონა. ირინოლოგი სუსტად და ფრინველისა უკარგისა აქვს; ნაიკარტო გვირგვინის მსიბე მოსახლდა აქვს. თვლებისა გარშემო სხივლია შავი წინწკალი აქვს, ით-თქმის თვლებზედა სათვლები უნა გა-კეთებულია. ისტორიის წინა დროს ეს ფრინველი დანაშაუნი ნაპირზედა სისხლე-რებად და ამ წინსულ საუკუნე-შია ამ ფრინველს სხივად შეკვრებულენ ხოლმე ისლანდიისა და ნიუფუნდლენდის ში-კლებზედა.

რეალის მსუქნის ხორაჯის შესახებ, მაგალითად, ჩინელის, ყვლისა და სხვ. ეს გარემოება დიდად უკარგად-ბის, რადგან ამ კლასის ფრინველში სხივად გარეულია ტუვა, ძალიან მაქ-სინარი უნა მთოლობისათვის. ამ მსუქნით პირველმა რამდენიმე შე-სხვევა იყო მოწამლისა, რას გარე-ადგადობარება ზოლივამ გამოკვლევ-სურდა. საშუალება ბობიერისა, რომ-ლითაც შეიძლება შეტუობა, ამ კლასის ფრინველებს ტუვა ურევა თუ არა. კლასის ფრინველზე უნა დაწვე-თითი ერთი წვეთი სქელი ძმისის სი-კვამ, შემდეგ ერთი წვეთი იოდის კლი-სისა წვეთი შემდეგ თუ დასხვე-ბული ჯგული გუთთულად უმპობად ტუვა ნარევი იყოფა. მისთანად აქვ-ლი საშუალება კომპოსისა: კლასის ფრინველი უნა დასკულით სქელ გო-გორდის სიბეჭეში, თუ ფრინველი წინ-და ითვის ფრთი დარნება, თუ ტუვა ნარევი, გაძაღება.

პეტერბურგის ბირევი, 24 მარტი.

სახე	საფასო	საფასო	საფასო	საფასო
სახე	საფასო	საფასო	საფასო	საფასო
ხელოვნური თქილი	7,111/4	7,111/4	7,111/4	7,111/4
ტანოქისი კუბიანი	148 7/8	149 1/4	148 7/8	149 1/4
მანეთიანი ვერცხლის	—	—	—	—
ფული	—	—	—	—
5% პირველის შინა-განის სისხლის მიმე-ბი ზილით	—	—	243	—
— მულისა	—	—	218	—
4% მესამე სისხლის	—	—	—	—
სახელმწიფო ათვად-ს ნაფურთხის ბანკის მი-მართ. ფურცელი	—	—	191 1/2	—
გარანტიის ფურცელი	—	—	—	—
ტელისის ბანკისა:	—	—	—	—
6 1/2 %	101 3/8	—	—	—
5 1/2 %	99	—	—	—
ქუბიისის ბანკის 6 1/2 %	101 3/8	—	—	—
5 1/2 %	99	—	—	—
5% ობლიგაცი. ტუ-ლისის ქვლის სასურ-დლო საზოგადოებისა	98 1/2	—	—	—

ზე ერთი ვარსკვლავი არა სჩანდა. მახლობელ წყალიდამ მოპოვრდა ცი-ვი ნივი. პავლე სიცივე აიტანა. — თითქო სიმარტო! სმა მალა წამოიძახა პავლემ, მხეცივით გადი-ხარხარა და სანინელს ქვირის მო-ჰყვა. ტიროდა და თან დღეო-და: „წინათსებვი მიშველინ... რა-ყვენი მოურავად ამყვანს... მი-შველის... ს.ლით და ხორცილი მოუძღურებული პავლე ნესტან ბა-ლახზე პირქვე დაეშო... კარგად იგ-რძინო, რომ წარსულს ვეღარ დაიბ-რუნებდა... რომ იმისი ოცნება სურ-ვილი სულ ამაოა და თვალ-ცრემ-ლიანი სამშობლო მიწას პატივებს, შნდლობას სახიფად... დბნულდა... პავლეს საშინლად უნლდა მახლობლად ვისმე ხმა... ხმა ნაცნობი, სანუგეშო გაგვონა... მაგარმ საწყალს პავლეს ირგვლივ ყვე-ლია სისტიკის, შუბრაოღმების თვა-ლით უყურებდ... თითონ სმა მალა მიწ. ცი გადვლდა და თავისი ცივი, ნესტიანი გული პავლეს ცრემლითაც კი არ მიიღობო, არ ვიფიბო... პავ-ლეს უნუგეშო ყოფს ზტყვი ბუნება ვერაფერს ნუგეშს სცემდა... მხოლოდ შორიდა, პავლეს დაუბოლოვებლად გულ-ამოსკენილ ქვირის, დამ სტყის დარაჯმა ოლოლმა და მისცა ბანი და ღმინობაც პავლეს გულ-საკლავს ყოფდა, თავის გულის-გამაწმინდებლ ყანბალით უფესად ჩაუკლა გული და უკანასკნელის იმედის ძარღვც ჩასწყვიტა... ი. კახელი

„ნიკარინ“ ფონტა
 ბ. ზინიზილა — თქვილი. დღეში ვერ დაიბეჭდება, გვერთობი წარმოგზავნილი ფული სად გამოგვხვანთო.
განცხადებანი
 ბირველი კერძო სამყურნალი ექიმის ნავასარდინანი (კუთაში, ვარანტოვის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთა იღებენ ექიმის ყოველ-ღელე კვირა ღელეებს ვარა.
 დილითობით:
 ბ. ა. ნავასარდინანი, 11—12 სათ. იმით, ვისაც სტირს სნეულენანი: სიბო-რუტოვი ვენერიული და სივილისი.
 ე. მ. ჩიქოვანი, 9—10 სათ. სნე-ულენანი: თვალისა და ნერვებისა— ტანში ტკივილებისა.
 დ. გ. რუდაკოვსკი, 10—11 სათ. სნეულენანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა სქესისა.
 ი. მ. შროტსკი, 11 1/2—12 1/2 სათ. სნეულენანი: ყურ-სა, ყელის, ცხვირის და გულ-მკერდის.
 ექამა ქალი ბ. მ. ტურბოვანი. 12 1/2—1 სათ. სნეულენანი. დედათა სქესისა.
 ა. მ. კარანტაუნანი, 1—1 1/2 სათ. სნეულენანი: შინაგანი და ბავშვებისა.
 სადამოობით:
 ა. გურგო, 6—7 სათ. სნეულენანი: ვენერიული და შინაგანი.
 ბ. ა. ნავასარდინანი, 7—7 1/2 სათამდის.
 ე. ი. ფრანკუსა, 7—7 1/2 სათ. სნეულენანი: ყურისა, ყელისა, და ცხვირისა, ორ შინაგანობით, ითხზე-ბათობით და პარასკოვობით.
 რიგე-დარბების და რევეტის დწვი-ფისი ათი შური; ფისი კონსოლიუმის და იპერაკციებისათვის—მორბობით, სამყურნ-ლის საწოლიცა აქვს ავადმყოფთათვის.
 დარქტორი სამყურნალისა დოქტო-რი მკაიდინისა ნავასარდინანი.

დაიბეჭდა და ისყიდება წერა-ითსვის გამყარდელ. საზოგადოების წიგნის მაღასაში
პარიანი
 ანუ
 ყვეაილები კალათია
 მოთხრობა ყმაწვილებისათვის ქრისტიანთა შიდა ცხოვრებისა. თარგმანი სალომე შუბათელისა ფისი 10 კაპ. (5—1)

ნიკოლოზის ომის საღებავი ვ. გენესი. ქ. ვენაში.
 უნებელი წაპოლისწრაფად შესაღ-ბად ომისა და წვერისა შავად, ქვრად და წაბლის-ფერად. ფლოკონი ღირს გაგზავნეთ 3 მანეთი. უთმავებთ საწოლი რუსეთისათვის
 В. А. ПИХТ, С.-Петербург, Колокольная 18. (8—4)

გ ა ფ რ თ ს ი ლ ე ბ ა .
 დიდი მოთხოვნით და განთქმული სახელი ჩვენგან შედგენილის:
 ყვეაილების ო-ღე-კოლონისა,
 გლოყერინის საბონისა სახეებით,
 გლოყერინის ბუღრისა,
 ექსტრაქტისა სმარსული ისამინის და რეგენის ყვეაილებისგან,
 საუკეთესო კოლოფები და სს.
 აიძულეს ჩვენს კონკურენტებს მოგვამოვნ ჩვენ არა მარტო ჩვენი საქონლის ჩვენგან დარქმულ სახელებით, თვით ვარგუნ-ლის მართოლობისათვის, რომ ამით შეაქვინათ საზოგადოება და ვაივარცოვონ თავიანთ საქონლის ვასილად, რის გამოც ვინაობით პატრუცემულთ მონასყუთ, როდესაც ჩვენს საქონელს ყიდულობენ, მიაქციონ ყურადღება ჩვენს ფარმას და ქარხნის მარკას.
 БРОКАРЬ И БИЖУЕРНЫЙ МАСТЕР
 Б. Б. ЖУКОВСКИЙ
 1854. 1864.
ბროკარი და კო
 (8—8)

კერძო ექიმი
პრიობრაჟენსკი
 ანუ კვებულისათვის: ხელისა და ფეხის სიღამბლეს, ნერვისის სნე-ულენებს, ნერვისის ქარსსა და კონტრაქტურას (გაწივის სსკვს); ანუ კვებულისათვის სიღამბლისგან ყრუად, ბრმად და მუნჯად ჩაყარდა.
 ამის გარდა, სწამლობს დედათა სნეულენებს და სივილისის, ავად-მყოფების მიაღებს გარეჯან მოსახლეობას და თავის სხელში დაწვენივად ყოველ დღე; დილის ცხრა საათიდან 12 საათამდე და სადამოობა 5—7-მდე. აღწესა: საზიორის ქურა, სახელი ბაზანსოვისა № 41. (10—1028—5)

В. В. Жуковский С.-Петербург 10, рога, 16.
 უთხავსეი წარმომადგენელი წისქვილის თვლების ფაბრიკისა ე. ტრანკისა.
 ტრანკის ფაბრიკის მიერ მოგვინაში გაცემული წისქვილის თვლები საუცხოო გამოდგა. ამ თვლებით სამჯერ უფრო მეტი იფეჭის, ვიდრ სხვა ფაბრიკის გაცემულ თვლებით, 8 საათის განმავლობაში ფეჭე 600 (ექვსს) ფულს.
 Ревель
 პრესკურანტები და სხვა და სხვა დამარწმუნებელი ქალღლები სუმ რველს საქაროდ გივხვანება.
 А. Брокгаузен

VERITABLE BENEDICTINE
 წამდგალი ღვინო ბენედიქტინი
 Fécamp-ის სააბატოსი (საფრანგეთში)
 საუცხოო, აღმამისი მოლონიტირებული, საქვლის მონ-ღლების ხელ-შემწყობი და მალის აღმებრელი.
 ყველაზე დასაჯებელი ღვინოა შინა
 VERITABLE LIQUEUR BENEDICTINE
 Marques déposées en France et à l'Étranger
 Algrand aîné
 ისაიღებთ საუკეთესო გასტრონომიის მალ-ზიგებზე და ყოველ ქალქის უთხავრეს ღვინის საწყობებში.

ასოღდ მოეონილი მამინა „სლავ“ (დიდ-ბა), რომელიც უბრად საწავუ ნებით მი-ჯუეთ მოამზადი.
 ШУБНИКОВ
 წყლის ამოსყვენად, ჩარსს გაცივლებით სე-ბია და 2 დგან 200-მდე ცხენის ძალი აქვს.
 В. В. Жуковский С.-Петербург 10, рога, 16.
 რედაქტორ-გამომცემელი ილია პაპუაშვილი